

PATVIRTINTA
Vilniaus universiteto senato
2017 m. spalio 24 d. nutarimu Nr. S-2017-10-1
(Vilniaus universiteto senato 2021 m. sausio
19 d. nutarimo Nr. SPN-3 redakcija)

VILNIAUS UNIVERSITETO LEIDYBOS NUOSTATAI

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus universiteto leidybos nuostatai (toliau – Nuostatai) apibrėžia Vilniaus universiteto (toliau – Universitetas) leidybinės veiklos teisinius pagrindus, tikslus, veiklos organizavimo tvarką, reglamentuoja kūrinį ir dokumentų leidybą Universitete.

2. Nuostatai parengti vadovaujantis Universiteto statutu, Universiteto senato (toliau – Senatas) ir Universiteto tarybos (toliau – Taryba) nutarimais, Universiteto rektoriaus (toliau – Rektorius) ir kanclerio įsakymais ir potvarkiais ir kitais teisės aktais.

3. Leidyba yra sudedamoji Universiteto veiklos dalis, prisidedanti prie studijų, mokslinės veiklos ir mokslo tyrimų rezultatų sklaidos.

4. Pagrindinės Nuostatuose vartojamos sąvokos, kaip jos suprantamos Universiteto leidyboje:

4.1. **Atviroji prieiga** – tai principų rinkinys ir leidybos praktika, sudaranti sąlygas internete nemokamai pasiekti ir naudoti skaitmeninio formato mokslinę produkciją, derinant su šiuo metu numatytu autorių teisių apsaugos ir licencinių draudimų reguliavimu.

4.2. **Autorinis lankas** (aut. l.) – 40 000 (įskaičiuojant tarpus) teksto ženklų arba 3 000 cm² spausdinto ploto iliustracijų, jei apimties teksto ženklais nustatyti negalima. Autorinio lanko atitikmeniu laikoma 14 puslapių.

4.3. **Mokslo monografija** – recenzuotas leidinys, kuriame sistemingai ir išsamiai išnagrinėta viena tema (dalykas), yra aiškūs ir žymūs naujumo ir kiekvienai mokslo sričiai arba kryptčiai savi mokslinio elementai, turi ISBN numerį, yra ne mažiau kaip 8 autorinių lankų apimties, turintis santrauką kita kalba. Mokslo monografija turi būti recenzuota bent dviejų atitinkamos srities mokslininkų, iš kurių bent vienas iš kitos institucijos nei autorius.

4.4. **Mokslo studija** – recenzuotas leidinys, kuriame sistemingai ir išsamiai išnagrinėta viena tema (dalykas), aiškūs ir žymūs naujumo ir kiekvienai mokslo sričiai arba kryptčiai savi mokslinio elementai, turi ISBN numerį, yra ne mažiau kaip 2 autorinių lankų apimties.

4.5. **Mokslo žurnalas** – periodinis recenzuotas leidinys, publikuojantis naujų mokslinių tyrimų rezultatus.

4.6. **Mokslo žurnalo vyriausiasis redaktorius** – mokslo žurnalo vadovas atsakingas už jo turinį, pateiktų rankraščių priėmimą, redkolegijos darbo organizavimą, žurnalo politiką.

4.7. **Studijų knyga** – recenzuotas leidinys, skirtas studijų ir mokymo(si) reikmėms (vadovėlis, mokomoji knyga ar pan.).

4.8. **Vilniaus universiteto mokslo žurnalų platforma** – internetinė informacinė sistema, skirta mokslo žurnalų ir mokslo straipsnių rinkinių straipsniams priimti, recenzuoti bei publikuoti.

4.9. Kitos Nuostatuose vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos Vilniaus universiteto statute, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme, Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatyme, ir kituose intelektinę nuosavybę reglamentuojančiuose Lietuvos Respublikos įstatymuose ir juos įgyvendinančiuose teisės aktuose.

II SKYRIUS LEIDYBOS TIKSLAI

5. Universiteto leidybos tikslai:
 - 5.1. įgyvendinti Universiteto politiką knygų, mokslo periodikos ir kitokių leidinių leidybos srityse;
 - 5.2. teikti leidybos ir sklaidos paslaugas Universiteto bendruomenei ir visuomenei;
 - 5.3. stiprinti Vilniaus universiteto leidyklos (toliau – Leidykla) prekės ženklą, didinti Universiteto žinomumą ir akademinę reputaciją skleidžiant mokslinio, edukacinio ir kūrybinio darbo rezultatus;
 - 5.4. stiprinti Universiteto mokslinių tyrimų produkcijos matomumą, siekti ją skleisti atvirosios prieigos principu.

III SKYRIUS LEIDYBOS ORGANIZAVIMAS

6. Leidybos politiką Universitete formuoja už leidybą ir jos kokybę atsakingas Universiteto mokslo prorektorius, Universiteto leidybos komisija (toliau – Leidybos komisija) ir Vilniaus universiteto leidykla.
7. Už Universiteto leidybos politikos vykdymą atsakinga Leidykla.
8. Leidybos komisija yra kolegialus darinys, sudaromas Rektoriaus įsakymu trejų metų kadencijai. Leidybos komisiją sudaro 6 nariai. Leidybos komisijos pirmininkas pagal pareigas yra Universiteto mokslo prorektorius. Leidyklos direktorius yra Leidybos komisijos narys pagal pareigas. Du kandidatus į Leidybos komisiją siūlo Senatas, po vieną – Universiteto Rektorius ir Leidykla.
9. Leidybos komisijos veiklos forma yra posėdžiai. Leidybos komisijos posėdžius kviečia ir jiems vadovauja jos pirmininkas.
10. Leidybos komisija atsako už šių funkcijų įgyvendinimą:
 - 10.1. mokslo ir studijų leidinių publikavimo politikos formavimą;
 - 10.2. leidinių finansavimo tvirtinimą Leidyklos teikimu, kai leidyba finansuojama Vilniaus universiteto einamųjų metų pajamų ir išlaidų sąmatoje leidybai skirtomis lėšomis (toliau – Leidybos fondas);
 - 10.3. kitų institucijų mokslo žurnalų prašymų publikuoti jų žurnalus Vilniaus universiteto mokslo žurnalų platformoje, svarstymą;
 - 10.4. rekomendacijų dėl leidinių kainų nustatymo principų teikimą Universiteto mokslo prorektoriui;
 - 10.5. leidybos bei leidinių sklaidą ir jos stebėseną;
 - 10.6. rekomendacijų kitais leidybos klausimais teikimą Universiteto mokslo prorektoriui.

IV SKYRIUS KNYGŲ LEIDYBA

11. Universitete leidžiamos mokslo monografijos, mokslo studijos, studijų knygos, informaciniai leidiniai, mokslo populiarinimo, reprezentaciniai ir reklaminiai leidiniai, kiti leidiniai.
12. Mokslo monografijų, mokslo studijų ir studijų knygų rankraščiai aprobuojami atitinkamo Universiteto kamieninio akademinio padalinio taryboje, padalinio nusistatyta ir su Leidykla suderinta tvarka. Rekomenduotina į aprobavimo padalinyje procesą įtraukti leidyklos, kuri leis aprobuojamą rankraštį, deleguotą atstovą, suteikiant galimybę susipažinti su rankraščiu ir išsakyti nuomonę apie rankraščio parengtumą leidybiniu požiūriu.

13. Šių nuostatų 11 punkte nurodyti leidiniai, kurių rūšis nereikalauja mokslinio recenzavimo, teikiami leisti kamieninio padalinio vadovui pritarus. Tokie leidiniai gali būti finansuojami ir iš Leidybos fondo Leidybos komisijai pritarus.

14. Recenzentų darbas gali būti apmokamas Universiteto teisės aktų nustatyta tvarka.

15. Visos studijų knygos leidžiamos skaitmeniniu formatu; spausdintu formatu studijų knygos leidžiamos esant leidybos šiuo formatu poreikiui.

16. Universiteto finansuojamų spausdintų leidinių tiražą nustato leidinio užsakovas tai raštu suderinęs su Leidykla.

V SKYRIUS MOKSLO ŽURNALŲ LEIDYBA

17. Leidykla leidžia periodinius mokslo žurnalus, tęstinius ir vienkartinius mokslo straipsnių rinkinius, konferencijų pranešimų medžiagą.

18. Mokslo žurnalą steigia ar uždaro, vyriausiąją redaktorių tvirtina Vilniaus universiteto senatas Universiteto kamieninio akademinio padalinio tarybos teikimu ir Leidybos komisijos pritarimu.

19. Mokslo žurnalo redakcinę kolegiją tvirtina kamieninio akademinio padalinio taryba, Leidybos komisijos pritarimu.

20. Už mokslo žurnale publikuojamų tekstų recenzavimo organizavimą atsakingas žurnalo vyriausiasis redaktorius.

21. Mokslo žurnalai leidžiami skaitmeniniu formatu ir yra publikuojami internete; spausdintu formatu mokslo žurnalai leidžiami tik esant leidybos šiuo formatu poreikiui.

VI SKYRIUS DISERTACIJŲ LEIDYBA

22. Universitete leidžiamos daktaro disertacijos ir jų santraukos.

23. Disertacijos redaguojamos, maketuojamos ir spausdinamos doktorantui pateikus prašymą Leidyklai su Universiteto akademinio kamieninio padalinio ir Universiteto Mokslo ir inovacijų departamento Doktorantūros ir podoktorantūros skyriaus pritarimu.

VII SKYRIUS TURTINĖS TEISĖS IR LICENCIJOS

24. Su šių nuostatų 11 punkte nurodytų leidinių autoriais yra sudaromos autorinės arba autorinės licencinės sutartys Lietuvos Respublikos ir Universiteto teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka.

25. Universitetui priklausančių, išleistų ir leidžiamų šių nuostatų 11 punkte nurodytų leidinių, autorių turtinių teisių ir licencijų priežiūrą pagal savo kompetenciją užtikrina Leidykla.

26. Universitete leidžiamų kūrinių autoriui(-iams) už atliktą kūrybinį darbą, perdavus kūrinio turtines teises Universitetui, gali būti mokamas autorinis atlyginimas (honoraras), už parduotus leidinius apskaičiuotas Universitete nustatyta tvarka.

27. Jei leidinys, kurio leidyba finansuojama Universiteto lėšomis yra parengtas Universiteto darbuotojų ir bendraautorių iš kitų institucijų ar leidyba finansuojama Universiteto ir kitų institucijų lėšomis, su leidiniu susiję Universiteto įsipareigojimai ir teisės nustatomos atitinkama sutartimi.

VIII SKYRIUS LEIDYBOS FINANSAVIMAS

28. Universiteto leidyba finansuojama šiomis lėšomis:

28.1. Universiteto lėšomis (Universiteto padalinių, Leidybos fondo ir kt. lėšomis);

- 28.2. projektų sąmatose leidybai numatytais lėšomis;
 - 28.3. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos ir kitų biudžetinių institucijų leidybai skiriamomis lėšomis;
 - 28.4. rėmėjų lėšomis;
 - 28.5. kitų šaltinių lėšomis.
29. Leidybos fondas yra Universiteto biudžeto lėšų dalis, skirta Universiteto leidiniams rengti ir leisti.
30. Leidybos fondas formuojamas atsižvelgiant į Leidyklos leidybos planus, kurie sudaromi įvertinant per ateinančius kalendorinius metus leidinių autorių, rengėjų ir Universiteto padalinių leidybos poreikius.
31. Universiteto padaliniai, planuojantys kitais kalendoriniais metais išleisti Universiteto finansuojamų leidinių, konsultuodamiesi su Leidykla, savo biudžetuose nusimato leidybai reikiamas lėšas savo biudžetuose.

IX SKYRIUS LEIDINIŲ SKLAIDA

32. Visas Universiteto finansuojamų leidinių tiražas (spausdinti ir skaitmeniniai leidiniai) yra Universiteto nuosavybė, jeigu sutartimis nenustatyta kitaip.
33. Išleistas ir platinimui skirtas spausdinto leidinio tiražas pristatomas ir saugomas Leidyklos sandėlyje. Už Leidyklos sandėlyje saugomų leidinių apskaitą atsakinga Leidykla.
34. Už Universiteto finansuotų ir Leidyklos išleistų leidinių sklaidą atsakinga Leidykla, jei sutartys nenumato kitaip. Sklaida apima:
- 34.1. leidinių platinimą;
 - 34.2. leidinių rinkodarą ir reklamą;
 - 34.3. informavimą apie išleistus leidinius.
35. Visi Universiteto finansuoti skaitmeniniai ir spausdinti leidiniai platinami Universiteto internetinėje parduotuvėje.
36. Siekiant efektyviai išplatinti atspausdintą tiražą ir (ar) skaitmeninio leidinio kopijas, leidiniai platinami komerciniais pagrindais knygynuose, bibliotekose, knygų mugėse ir kt.
37. Komerciniais pagrindais platinamų leidinių kainas nustato ir keičia Universiteto rektoriaus ar kito jo įgalioto asmens sudaryta Universiteto leidinių įvertinimo komisija.
38. Nuo komerciniais pagrindais parduotų leidinių pajamų, padengus patirtas su leidinio leidyba ir prekyba susijusias išlaidas, įskaitant, bet neapsiribojant bendrosiomis Universiteto išlaidomis, autoriams išmokamas autorinėse ar licencinėse sutartyse numatytas autorinis atlyginimas (honoraras), nuo likusių gautų pajamų 40 procentų pervedama Leidyklai, likusios lėšos paskirstomos pagal visų šalių leidybai skirtų lėšų dydį.
39. Visoms skaitmeninio formato studijų knygoms užtikrinama atviroji prieiga Universiteto darbuotojams ir studentams.
40. Visiems internete publikuojamiems Universiteto leidžiamiems mokslo žurnalams ir straipsnių rinkiniams užtikrinama atviroji prieiga.
41. Rekomenduojama visus Universiteto leidžiamus mokslo žurnalus publikuoti vieningoje Universiteto mokslo žurnalų platformoje, kurią administruoja Leidykla.
42. Universiteto mokslo žurnalų platformoje gali būti publikuojami ir kitų institucijų mokslo žurnalai, jei jų tematika ir publikavimo politika bei etika atitinka Universiteto leidybos politiką ir etines leidybos nuostatas. Leidykla savo veikloje vadovaujasi Leidybos etikos komiteto (angl. *Committee on Publication Ethics*; COPE) etiškos leidybos principais.
43. Vilniaus universiteto mokslo žurnalų platformoje publikuojamų žurnalų Universiteto autorių tekstai turi būti sinchronizuojami su Universiteto bibliotekos informacinėmis sistemomis. Už sinchronizaciją atsakinga Universiteto biblioteka, derinama veiksmus su Universiteto Leidykla ir Universiteto Informacinių technologijų paslaugų centru.
44. Lietuvoje ir užsienyje vykstančiose knygų mugėse Universitetą reprezentuoja Leidykla.

45. Apie Universiteto finansuotus ir išleistus leidinius Universiteto bendruomenė ir visuomenė informuojama:

45.1. skleidžiant informaciją interneto svetainėse ir socialiniuose tinkluose;

45.2. organizuojant išleistų leidinių pristatymo renginius;

45.3. leidžiant leidinius reklamuojančią ir pristatančią medžiagą bei užsakant leidinių reklamos paslaugas;

45.4. kitais efektyviais būdais ir kanalais.

46. Išleisto spausdinto leidinio autoriams nemokamai skiriama 20 leidinio egzempliorių (ne mažiau nei 2 egzemplioriai kiekvienam autoriui, jei leidinio autorių daugiau nei 10); išleisto skaitmeninio leidinio autoriams skiriama po vieną skaitmeninę kopiją su asmeninio naudojimo licencijomis, jeigu sutartimis nenustatyta kitaip.

47. Universiteto bibliotekai perduodama 10 arba kitas spausdintų leidinio egzempliorių ir/ar skaitmeninio formato licencijų skaičius.

48. Leidyklai perduodama saugoti po 2 išleisto spausdinto leidinio egzempliorius (leidyklos egzemplioriai) ir/ar 1 išleisto skaitmeninio leidinio įrašyto į skaitmeninę laikmeną kopija.

49. Privalomus leidinių egzempliorius Lietuvos Respublikos teisės aktų tvarka kitoms institucijoms perduoda Leidykla.
